ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ
Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α', Β', Γ' ΑΔΑ:

Ταχ. Δ/νση : Πειραιώς 180
Ταχ. Κώδικας : 17778, Ταύρος
Τηλέφωνο : 2131410119-203-209
E-mail : dideisep@aade.gr

Ε 2073/2026

ΘΕΜΑ: Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με τις μεταβολές που έχουν επέλθει στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών μετά την έκδοση της Ε. 2065/2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Α) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Επισήμανση των βασικών μεταβολών που επήλθαν, επί θεμάτων είσπραξης δημοσίων εσόδων, στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών και παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών για την ενιαία εφαρμογή του οικείου θεσμικού πλαισίου.

Β) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Με την παρούσα εγκύκλιο επισημαίνονται οι βασικές μεταβολές που επήλθαν, επί θεμάτων είσπραξης δημοσίων εσόδων, στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών μετά την έκδοση της **Ε.2065/2022** και παρέχονται διευκρινίσεις και οδηγίες για την ενιαία εφαρμογή του οικείου θεσμικού πλαισίου σε θέματα είσπραξης δημοσίων εσόδων.

Γ) ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. Υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης που είναι αρμόδιες για την επιδίωξη της είσπραξης οφειλών που έχουν υπαχθεί σε σύμβαση αναδιάρθρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 5-30 ν. **4738/2020** ή για την εξωδικαστική ρύθμιση των οποίων έχει οριστικοποιηθεί η υποβολή της αίτησης του **άρθρου 8** του ν. **4738/2020**
2. Υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης στα εισπρακτέα βιβλία των οποίων έχουν καταχωρισθεί οφειλές που έχουν υπαχθεί σε σύμβαση αναδιάρθρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 5-30 ν. **4738/2020**
3. Επιχειρησιακή Μονάδα Είσπραξης
4. Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα με οφειλές που έχουν υπαχθεί σε σύμβαση αναδιάρθρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 5-30 ν. **4738/2020** ή για την εξωδικαστική ρύθμιση των οποίων έχει οριστικοποιηθεί η υποβολή της αίτησης του **άρθρου 8** του ν. **4738/2020**

Σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι η επισήμανση των βασικών μεταβολών που επήλθαν στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών μετά την έκδοση της **Ε.2065/2022** και η παροχή διευκρινίσεων επ' αυτών καθώς και η παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών για την ενιαία εφαρμογή του οικείου θεσμικού πλαισίου σε θέματα είσπραξης δημοσίων εσόδων.

Ι. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της εξωδικαστικής ρύθμισης

α. Ρύθμιση οφειλών νομικών προσώπων που έχουν παύσει να υφίστανται ή τελούν υπό εκκαθάριση

1) Στη ρύθμιση του εξωδικαστικού μηχανισμού υπάγονται οφειλές προς το Δημόσιο που είναι βεβαιωμένες στον Α.Φ.Μ. του αιτούντος οφειλέτη και όχι σε Α.Φ.Μ. τρίτων προσώπων. Επιπροσθέτως, είναι επιδεκτικές ρύθμισης στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού και οι οφειλές του αιτούντος από κληρονομική διαδοχή ή από διαδοχή επιχειρήσεων, δυνάμει της διάταξης της περ. ιη' της **παρ. 1** του **άρθρου 6** του ν. **4738/2020**, παρά το γεγονός ότι είναι βεβαιωμένες σε Α.Φ.Μ. τρίτου προσώπου.
Επομένως, δεν δύνανται κατ' αρχήν να ρυθμιστούν μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού οι βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές τρίτων προσώπων για τις οποίες ο αιτών ευθύνεται αλληλεγγύως (εις ολόκληρον) με το πρόσωπο αυτό, όπως π.χ. οφειλές νομικού προσώπου για τις οποίες ο αιτών ευθύνεται εκ του νόμου, ως μέλος του ν.π., ως εταίρος, ως διαχειριστής κ.λπ., ή συμβατικά, π.χ. ως εγγυητής («οφειλές από συνυπευθυνότητα/ συνυποχρέωση»), δεδομένου ότι οι οφειλές αυτές είναι βεβαιωμένες στον Α.Φ.Μ. του νομικού προσώπου.

2) Ωστόσο, μετά την τροποποίηση της περ. γ' της **παρ. 3** του **άρθρου 7** του ν. **4738/2020** με το **άρθρο 75** του ν. **5043/2023** (Α'91) και το **άρθρο 64** του ν. **5072/2023** (Α'198) και την έκδοση της κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης υπ' αριθ. **13131 ΕΞ 2024**/26.1.2024 (Β'560), παρέχεται κατ' εξαίρεση η δυνατότητα εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών από συνυπευθυνότητα, στις περιπτώσεις που οι οφειλές είναι βεβαιωμένες σε βάρος νομικού προσώπου που έχει τεθεί σε λύση ή εκκαθάριση ή έχει παύσει να υφίσταται και η αίτηση υποβάλλεται από τρίτο πρόσωπο που έχει κατά νόμο εις ολόκληρον ευθύνη με το νομικό πρόσωπο για τις βεβαιωμένες σε βάρος του οφειλές, εφόσον ο αιτών δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού (βλ. σχετικά τις **Ο.3036/2023** και **Ο.3069/2023**). Υπενθυμίζεται ότι, βάσει της ως άνω

διάταξης, τα νομικά πρόσωπα που έχουν λυθεί και τελούν υπό εκκαθάριση δεν νομιμοποιούνται τα ίδια να υποβάλλουν αίτηση εξωδικαστικής ρύθμισης των οφειλών τους.

3) Επισημαίνεται ότι, κατά παρέκκλιση του γενικού κανόνα που αποκλείει την υπαγωγή στον εξωδικαστικό μηχανισμό οφειλών που έχουν ήδη ρυθμιστεί εξωδικαστικά βάσει του ν. **4738/2020** ή του προϊσχύοντος ν. **4469/2017**, ανεξάρτητα αν η ρύθμιση είναι σε ισχύ (βλ. υποπερ. 2 της περ. α' του **άρθρου 22** του ν. **4738/2020**), ειδικά σε περίπτωση απώλειας εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών νομικού προσώπου που έχει τεθεί σε λύση ή εκκαθάριση ή έχει παύσει να υφίσταται, επιτρέπεται νέα εξωδικαστική ρύθμιση των ίδιων οφειλών, εφόσον η αίτηση υποβάλλεται από τρίτο πρόσωπο που έχει κατά νόμο εις ολόκληρον ευθύνη γι’ αυτές και δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

β. Ρύθμιση οφειλών υπέρ Ο.Τ.Α. και άλλων Τρίτων

4) Με τα άρθρα 39 και 42 του ν. **5024/2023** (Α'41) τροποποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 6, 7 και η παρ. β' του **άρθρου 22** του ν. **4738/2020** και εντάχθηκαν στο πεδίο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών του νόμου αυτού και οι «οφειλές υπέρ τρίτων», δηλαδή οι βεβαιωμένες οφειλές υπέρ τρίτων πιστωτών, που βεβαιώνονται και εισπράττονται από τη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. (ν. **4978/2022**, πρώην ν.δ. **356/1974**), συμπεριλαμβανομένων προσαυξήσεων ή τόκων εκπρόθεσμης καταβολής, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης της **παρ. 1** του **άρθρου 8** του ν. **4738/2020**. Οι εν λόγω οφειλές, ειδικά για την εφαρμογή των διατάξεων περί εξωδικαστικού μηχανισμού, λογίζονται ως οφειλές προς το Δημόσιο και η διαγραφή τους, σε περίπτωση ολοσχερούς εξόφλησης της εξωδικαστικής ρύθμισης στην οποία έχουν υπαχθεί, γίνεται από τη Φορολογική Διοίκηση (βλ. σχετικά την Ο. 3013/2023). Υπενθυμίζεται ότι έως την ως άνω τροποποίηση του ν. **4738/2020** με τον ν. **5024/2023**, οι οφειλές υπέρ τρίτων εξαιρούνταν ρητά από το πεδίο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού.

5) Ειδικά όσον αφορά τις οφειλές προς δήμους και νομικά πρόσωπα δήμων, με το **άρθρο 26** του ν. **5143/2024** (Α'161) και την- κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 42 του ίδιου νόμου εκδοθείσα- υπ' αριθ. **10250/13-02-2025** (Β' 978) κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων παρασχέθηκε η δυνατότητα εξωδικαστικής ρύθμισης αυτών μετά την καταχώρισή τους στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων της Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 1 της Κ.Υ.Α., εφόσον το ύψος τους προς έκαστο δήμο ή νομικό πρόσωπο δήμου, συμπεριλαμβανομένων και των προσαυξήσεων, δεν υπολείπεται του ποσού των 10.000 ευρώ.

Μετά την τροποποίηση του **άρθρου 26** του ν. **5143/2024** με το **άρθρο 35** του ν. **5270/2026** (Α'9) η δυνατότητα εξωδικαστικής ρύθμισης παρασχέθηκε και για οφειλές για τις οποίες έχουν επιβληθεί από τον δήμο ή το νομικό πρόσωπο δήμου μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης ή μέτρα διασφάλισης (βλ. σχετικά τις **Ο. 3056/2024**, **Ο.3012/2025** και Ο. 3003/2026).

Με το άρθρο 773 του ίδιου νόμου καταργήθηκε το **άρθρο 26** του ν. **5143/2024**. Επισημαίνεται ότι το περιεχόμενο των διατάξεων του καταργηθέντος **άρθρου 26** του ν. **5143/2024** ενσωματώθηκε στο **άρθρο 514** του ν. **5314/2026** (Α'103, «**Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης**»), στο πεδίο εφαρμογής του οποίου περιλαμβάνονται πλέον και οφειλές προς τις περιφέρειες και νομικά πρόσωπα αυτών. Στις ανωτέρω ισχύουσες σήμερα διατάξεις το ελάχιστο όριο οφειλών προς δήμους, περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα αυτών διαμορφώθηκε στο ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

γ. Κατάργηση κωλυμάτων αναφορικά με τα πρόσωπα που δύνανται να υποβάλουν αίτηση ρύθμισης

6) Όσον αφορά τα πρόσωπα που δύνανται να υποβάλουν αίτηση για εξωδικαστική ρύθμιση των οφειλών τους:

i. Με το **άρθρο 39** του ν. **5024/2023** διευρύνθηκε το πεδίο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού, με την ένταξη σε αυτό, πέραν των φυσικών και

νομικών προσώπων με πτωχευτική ικανότητα, και των Ν.Π.Ι.Δ. που δεν επιδιώκουν μεν οικονομικό σκοπό (επομένως δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα κατά την **παρ. 1** του **άρθρου 76** του ν. **4738/2020**), αλλά ασκούν οικονομική δραστηριότητα.

ii. Επίσης, μετά την τροποποίηση της περ. α' της **παρ. 3** του **άρθρου 7** του ν. **4738/2020** με το **άρθρο 39** του ν. **5024/2023** έπαψε να συντρέχει κώλυμα υπαγωγής σε πολυμερή σύμβαση αναδιάρθρωσης στις περιπτώσεις που το 90% τουλάχιστον των συνολικών οφειλών του αιτούντος σε χρηματοδοτικούς φορείς, στο Δημόσιο και στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης οφείλεται σε έναν μόνο χρηματοδοτικό φορέα. Υπενθυμίζεται ότι στις ανωτέρω περιπτώσεις, έως την τροποποίηση του ν. **4738/2020** με τον ν. **5024/2023**, ήταν δυνατή μόνο η υποβολή αίτησης για υπαγωγή σε διμερή σύμβαση /διμερείς συμβάσεις αναδιάρθρωσης με το Δημόσιο ή/και τον e-ΕΦΚΑ (σχετική και η τροποποίηση του άρθρου 2 της Κ.Υ.Α. υπ' αριθ. **66468 ΕΞ 2021/04.06.2021**, Β'2484, περί διμερών συμβάσεων αναδιάρθρωσης, με την Κ.Υ.Α. **40992 ΕΞ 2023**/14-03-2023, Β' 1610) (βλ. την Ο.3013/2023, με την οποία κοινοποιήθηκε το ανωτέρω άρθρο του ν. **5024/2023**).

δ. Μείωση του ελάχιστου ορίου οφειλών για υπαγωγή στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών

7) Με το **άρθρο 13** του ν. **5313/2026** (Α'102) μειώθηκε, από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, το ελάχιστο όριο οφειλών για τη σύναψη πολυμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών του ν. **4738/2020** με σχετική τροποποίηση της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 7 του νόμου αυτού. Κατόπιν της ανωτέρω νομοθετικής μεταβολής (με έναρξη ισχύος, σύμφωνα με την **παρ. 3** του **άρθρου 137** του ν. **5313/2026**, ένα μήνα μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού), η υποβολή αίτησης για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών δεν επιτρέπεται εφόσον το σύνολο των οφειλών του αιτούντος σε χρηματοδοτικούς φορείς, στο Δημόσιο και στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ (βλ. σχετικά την Ο. 3029/2026).

Εν συνεχεία, με το άρθρο μόνο της υπ’ αριθ. 75/2026 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Β'4633) τροποποιήθηκε το άρθρο 2 της υπ’ αριθ. **66468 ΕΞ 2021/04.06.2021** κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Β' 2484) ως προς το όριο οφειλών για τη σύναψη διμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης του ν. **4738/2020**, από 10.000 ευρώ σε 5.000 ευρώ. Κατόπιν της ανωτέρω τροποποίησης, για την ένταξη στη διμερή διαδικασία απαιτείται, μεταξύ άλλων, το σύνολο των οφειλών του αιτούντος προς το Δημόσιο, ή και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και τους χρηματοδοτικούς φορείς κατά περίπτωση, να υπερβαίνει το ποσό των 5.000 ευρώ ανά πιστωτή. Η ισχύς της ως άνω τροποποιητικής Κ.Υ.Α. άρχισε στις 26/7/2026.

Θέσπιση απλοποιημένης διαδικασίας για ευάλωτους οφειλέτες και διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της

8) Με το **άρθρο 66** του ν. **5072/2023** προστέθηκε παρ. 3 στο **άρθρο 14** του ν. **4738/2020**, με την οποία παρέχεται σε οφειλέτες που πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου οφειλέτη (και δεν εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Εξωδικαστικού Μηχανισμού) σύμφωνα με την περ. α' του **άρθρου 217** του ν. **4738/2020**, και έχουν εκδώσει βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, σύμφωνα με την περ. β' του ίδιου άρθρου, η δυνατότητα ευχερέστερης και ταχύτερης υπαγωγής στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών των άρθρων 5-30 του νόμου αυτού, καθώς στην περίπτωση των ανωτέρω οφειλετών τεκμαίρεται, κατά νόμο, η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών επί της παραγόμενης αντιπρότασης πιστωτών, σύμφωνα με την **παρ. 2Α** του **άρθρου 71** του ν. **4738/2020**, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών φορέων, του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και εφαρμόζεται απλοποιημένη διαδικασία για τη σύναψη σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην **παρ. 3** του **άρθρου 14** του ν. **4738/2020**. Μετά την τροποποίηση-συμπλήρωση της ανωτέρω διάταξης με το **άρθρο 178** του ν. **5193/2025** (Α'56) διευρύνθηκε το πεδίο εφαρμογής αυτής, το οποίο καταλαμβάνει πλέον και οφειλέτες που

πληρούν έως το διπλάσιο των εισοδηματικών και λοιπών περιουσιακών κριτηρίων του ευάλωτου οφειλέτη της περ. α' του άρθρου 217, έχουν ληξιπρόθεσμες, εν όλω ή εν μέρει, οφειλές τουλάχιστον ενενήντα (90) ημερών κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος σε χρηματοδοτικούς φορείς ύψους έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ και χαρακτηρίζονται ως επιλέξιμοι οφειλέτες (βλ. σχετικά τις **Ο.3069/2023** και **Ο.3018/2025**).

Δυνατότητα ένταξης στη σύμβαση αναδιάρθρωσης χρεών όρου περί εκποίησης των λοιπών ακινήτων του οφειλέτη πλην της κύριας κατοικίας και υπολογισμού των μηνιαίων δόσεων της ρύθμισης βάσει της αξίας της κύριας κατοικίας

9) Με την **παρ. 1** του **άρθρου 14** του ν. **5313/2026** προστέθηκαν στο **άρθρο 14** του ν. **4738/2020** παράγραφοι 4 έως 14. Ειδικότερα, στην παρ. 4 προβλέπεται η δυνατότητα των συμμετεχόντων χρηματοδοτικών φορέων να υποβάλλουν κατ’ εφαρμογή του υπολογιστικού εργαλείου της **παρ. 2Α** του **άρθρου 71** του ν. **4738/2020**, μετά την οριστική υποβολή της αίτησης ρύθμισης, αντιπρόταση για τη σύναψη σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών που περιλαμβάνει πρόταση εκποίησης των λοιπών ακινήτων του οφειλέτη, πλην της κύριας κατοικίας κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου της περ. ε' του **άρθρου 217** του ν. **4738/2020**, σε όποια έκταση απαιτείται για την ικανοποίηση του συνόλου των απαιτήσεων. Σε αυτή την περίπτωση, για τον υπολογισμό των μηνιαίων δόσεων της ρύθμισης που περιλαμβάνεται στην αντιπρόταση των χρηματοδοτικών φορέων λαμβάνεται υπόψη ως αξία ακίνητης περιουσίας μόνο η αξία της κύριας κατοικίας, όπως αυτή εξειδικεύεται στην απόφαση της **παρ. 5** του **άρθρου 71** του ν. **4738/2020** (ήτοι στην υπ’ αριθ. **77697 ΕΞ 29.6.2021** Κ.Υ.Α., Β'2896,), και η εκποίηση των λοιπών κατά τα ανωτέρω ακινήτων αναγράφεται ως όρος στη σύμβαση αναδιάρθρωσης. Σύμφωνα με τον νόμο, κατά την εφαρμογή της ανωτέρω διαδικασίας, διασφαλίζεται ότι στο Δημόσιο δεν επιφυλάσσεται χειρότερη μεταχείριση από αυτή που θα ίσχυε σε περίπτωση ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, κατά τα οριζόμενα στην περ. β' της **παρ. 4** του **άρθρου 21** του ν. **4738/2020**.

Σύμφωνα με την **παρ. 5** του **άρθρου 14** του ν. **4738/2020**, η υποβολή αντιπρότασης με το ανωτέρω περιεχόμενο από τους πιστωτές χρηματοδοτικούς φορείς είναι υποχρεωτική για οφειλέτες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απλοποιημένης διαδικασίας της παρ. 3 του ίδιου άρθρου (βλ. ανωτέρω υπό 8 της παρούσας εγκυκλίου). Σε κάθε περίπτωση, ο οφειλέτης δύναται να αποδεχθεί ή να απορρίψει την αντιπρόταση αυτή.

Στην **παρ. 6** του **άρθρου 14** του ν. **4738/2020** προβλέπονται οι έννομες συνέπειες της σύναψης σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών με το ανωτέρω περιεχόμενο, ενώ στις παρ. 7 έως 14 του ίδιου άρθρου ρυθμίζεται η διαδικασία εκποίησης των λοιπών ακινήτων του οφειλέτη, πλην της κύριας κατοικίας, καθώς και ο τρόπος διανομής του προϊόντος της εκποίησης στους πιστωτές.

Σύμφωνα με την **παρ. 2** του **άρθρου 14** του ν. **5313/2026**, εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του άρθρου αυτού (ήτοι εντός 6 μηνών από την 21η/9/2026, σύμφωνα με την **παρ. 4** του **άρθρου 137** του ν. **5313/2026**), επιτρέπεται η υποβολή νέας αίτησης για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών της **παρ. 4** του **άρθρου 14** του ν. **4738/2020**, σε οφειλέτες που αθέτησαν προηγούμενη σύμβαση εξωδικαστικού μηχανισμού λόγω μη καταβολής των ποσών που αναφέρονται στο **άρθρο 27** του ν. **4738/2020**, κατά παρέκκλιση των περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 7 και της υποπερ. 2 της περ. α' του άρθρου 22 του ίδιου νόμου, που προβλέπουν, αντίστοιχα, ότι δεν επιτρέπεται η υποβολή νέας αίτησης εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών, αν δεν έχουν παρέλθει τουλάχιστον δώδεκα (12) μήνες από την με οποιοδήποτε τρόπο ολοκλήρωση προηγούμενης διαδικασίας εξωδικαστικής ρύθμισης και ότι δεν δύναται να ρυθμιστούν μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού οφειλές που έχουν ήδη ρυθμιστεί με εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών, είτε βάσει του ν. **4738/2020** είτε βάσει του (προϊσχύοντος) ν. **4469/2017**, ανεξάρτητα αν η ρύθμιση είναι σε ισχύ (βλ. σχετικά την Ο. 3029/2026).

Δυνατότητα υποβολής νέας αίτησης ρύθμισης από Α.Α.Ε. χωρίς χρονικό περιορισμό

10) Με το **άρθρο 184** του ν. **5193/2025** παρασχέθηκε στις αθλητικές ανώνυμες εταιρείες (Α.Α.Ε.) καθώς και σε αθλητικά σωματεία του άρθρου 1 του ν. 2725/1999 (Α'121) η δυνατότητα να υποβάλουν νέα αίτηση για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών σε περίπτωση αλλαγής της αγωνιστικής κατηγορίας και της οικονομικής κατάστασής τους σε σχέση με τα δεδομένα στα οποία είχε στηριχθεί η σύμβαση αναδιάρθρωσης του **άρθρου 14** του ν. **4738/2020**, κατά παρέκκλιση του κανόνα της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 7 του ίδιου νόμου, που επιτρέπει την υποβολή νέας αίτησης εξωδικαστικής ρύθμισης μόνο αν έχουν παρέλθει τουλάχιστον δώδεκα (12) μήνες από την με οποιονδήποτε τρόπο ολοκλήρωση προηγούμενης εξωδικαστικής διαδικασίας. Με τη νέα αίτηση το σύνολο των οφειλών ρυθμίζεται εκ νέου, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην υποπερ. 2 της περ. α' του **άρθρου 22** του ν. **4738/2020** (βλ. σχετικά την **Ο.3018/2025**).

Παροχή ευεργετήματος έκπτωσης τόκων σε περίπτωση προεξόφλησης της εξωδικαστικής ρύθμισης

11) Με το **άρθρο 42** του ν. **5024/2023** συμπληρώθηκε η παρ. γ' του **άρθρου 22** του ν. **4738/2020**, με την προσθήκη διάταξης που ρυθμίζει τις έννομες συνέπειες της προεξόφλησης πολυμερούς εξωδικαστικής ρύθμισης και προβλέπει ότι «Σε περίπτωση ολικής προεξόφλησης της ρύθμισης, με καταβολή από τον οφειλέτη ή συμψηφισμό ή από απόδοση κατασχέσεων ή από παρακράτηση, χορηγείται έκπτωση στο σύνολο των ανεξόφλητων τόκων καταβολής που έχουν υπολογιστεί και, σύμφωνα με το υπολογιστικό εργαλείο του άρθρου 71, αντιστοιχούν στις δόσεις της ρύθμισης που προεξοφλούνται» (βλ. σχετικά την Ο.3013/2023). Ομοίως, με την υπ' αριθ. **40992 ΕΞ 2023**/14-03-2023 Κ.Υ.Α. (Β'1610) τροποποιήθηκε η παρ. 6 του άρθρου 9 της υπ' αριθ. **66468 ΕΞ 2021/04.06.2021** (Β'2484) Κ.Υ.Α., που ρυθμίζει τις έννομες συνέπειες της προεξόφλησης διμερούς εξωδικαστικής ρύθμισης, ως εξής: «6. Σε περίπτωση ολικής προεξόφλησης της ρύθμισης, με καταβολή από τον οφειλέτη ή συμψηφισμό ή από απόδοση κατασχέσεων ή από παρακράτηση, χορηγείται έκπτωση στο σύνολο των τόκων καταβολής

που έχουν υπολογιστεί και αντιστοιχούν στον υπολειπόμενο αριθμό δόσεων της ρύθμισης» (βλ. αναλυτικά στο κεφ. Α.4. της **Ε.2070/2024**).

Μετά την ανωτέρω τροποποίηση έπαυσαν να ισχύουν τα αναφερόμενα στην παρ. 67 της **Ε.2065/2022**.

Απλούστευση της διαδικασίας διαγραφής του υπολοίπου των ρυθμιζόμενων οφειλών μετά την εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης

12) Με το **άρθρο 68** του ν. **5072/2023** αντικαταστάθηκε η περ. δ' του **άρθρου 22** του ν. **4738/2020**, που όριζε ότι δεν επιτρέπεται η διαγραφή υπολοίπων βασικής οφειλής ρυθμιζόμενων οφειλών που προέρχονται από επιρριπτόμενους και παρακρατούμενους φόρους, με την πρόβλεψη ότι «Το ποσό αποπληρωμής, μη συμπεριλαμβανομένου του τόκου της ρύθμισης, που, κατ` εφαρμογή του υπολογιστικού εργαλείου του άρθρου 71, αντιστοιχεί στις οφειλές από παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους που εντάσσονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης δεν υπολείπεται του ύψους της βασικής οφειλής αυτών». Ακολούθως, το ποσό που διαγράφεται στο τέλος της εξωδικαστικής ρύθμισης αντιστοιχεί στο ανεξόφλητο υπόλοιπο των οφειλών που εντάχθηκαν σε αυτή, ανεξαρτήτως του είδους/αιτίας των εν λόγω οφειλών (βλ. σχετικά την **Ο.3069/2023**).

Μετά την ανωτέρω νομοθετική τροποποίηση δεν ισχύουν πλέον τα αναφερόμενα στις παρ. 4, 5 και 66 της **Ε. 2065/2022** σχετικά με την απαγόρευση διαγραφής υπολοίπων βασικής οφειλής από επιρριπτόμενους και παρακρατούμενους φόρους.

Νομοθετικός προσδιορισμός της έκτασης των εννόμων συνεπειών της εξωδικαστικής ρύθμισης

13) Με το **άρθρο 68** του ν. **5072/2023** προστέθηκε περ. στ' στο **άρθρο 22** του ν. **4738/2020**, με την οποία ορίστηκε ρητά στον νόμο ότι οι έννομες συνέπειες της ρύθμισης των άρθρων 23 (σχετικά με τα αποτελέσματα των

συμβάσεων αναδιάρθρωσης οφειλών με το Δημόσιο), 25 (περί αυτοδίκαιης κατάργησης προηγούμενων ρυθμίσεων για τις οφειλές που υπάγονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης) και 26 (σχετικά με τις συνέπειες τήρησης και ολοκλήρωσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης από τον οφειλέτη) του ν. **4738/2020** επέρχονται όχι μόνο ως προς τον αιτούντα αλλά και ως προς τυχόν τρίτα πρόσωπα που έχουν κατά νόμο εις ολόκληρον ευθύνη για τις οφειλές που υπάγονται στη ρύθμιση. Επίσης, προβλέπεται ότι, ειδικά στις περιπτώσεις που με τη σύμβαση αναδιάρθρωσης ρυθμίζονται οφειλές υπό εκκαθάριση ν.π. ή ν.π. που έχει παύσει να υφίσταται, για τις οποίες ο αιτών έχει εις ολόκληρον ευθύνη (περ. γ' της **παρ. 3** του **άρθρου 7** του ν. **4738/2020**), οι προαναφερθείσες έννομες συνέπειες της ρύθμισης επέρχονται όχι μόνο ως προς τους τυχόν υπόλοιπους συνοφειλέτες, αλλά επιπλέον και ως προς το νομικό πρόσωπο σε βάρος του οποίου έχουν βεβαιωθεί οι οφειλές που υπάγονται στη ρύθμιση (βλ. σχετικά την **Ο.3069/2023** και το κεφ. Α.2. της **Ε.2070/2024**).

Υπενθυμίζεται ότι, έως την ανωτέρω νομοθετική ρύθμιση του θέματος, είχαν εφαρμογή τα σχετικώς οριζόμενα στην εγκύκλιο υπ' αριθ. **151323 ΕΞ 29.11.2021** της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. (νυν Γ.Γ.Χ.Τ.Δ.Ι.Χ.), στην οποία παραπέμπει η **Ε.2065/2022**.

Τροποποίηση των προϋποθέσεων για την αδρανοποίηση κατασχέσεων εις χείρας τρίτου κατά τη διάρκεια της εξωδικαστικής ρύθμισης

14) Η διάταξη του πρώτου εδαφίου της υποπερ. iii της περ. α' του **άρθρου 23** του ν. **4738/2020**, που ρυθμίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά για την έκδοση από τη Φορολογική Διοίκηση απόφασης αδρανοποίησης κατασχέσεων απαιτήσεων εις χείρας τρίτων μετά την έναρξη ισχύος (πολυμερούς ή διμερούς) σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών που έχει συναφθεί στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών, τροποποιήθηκε διαδοχικά ως εξής:

α. Με το **άρθρο 42** του ν. **5024/2023** καταργήθηκε η προϋπόθεση υποβολής

από τον οφειλέτη που αιτείται την αδρανοποίηση της «προβλεπόμενης Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ.) εντός τριών (3) μηνών από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής της» (βλ. σχετικά την Ο. 3013/2023).

β. Με το **άρθρο 229** του ν. **5193/2025** τροποποιήθηκε η προϋπόθεση υποβολής των προβλεπόμενων δηλώσεων από τον αιτούντα την αδρανοποίηση. Στη διάταξη της υποπερ. iii της περ. α' του **άρθρου 23** του ν. **4738/2020**, ως τροποποιήθηκε, προβλέπεται, ως προϋπόθεση της αδρανοποίησης, «να έχουν υποβληθεί από τον οφειλέτη οι προβλεπόμενες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας των τελευταίων πέντε (5) φορολογικών ετών, ανεξαρτήτως του εάν οι δηλώσεις έχουν υποβληθεί εκπρόθεσμα, σε κάθε δε περίπτωση να έχουν υποβληθεί πριν από την αίτηση του οφειλέτη για εξωδικαστική ρύθμιση των οφειλών» (βλ. σχετικά τις **Ο.3018/2025** και **Ε.2058/2025**).

15) Μετά τις ανωτέρω τροποποιήσεις δεν ισχύουν πλέον τα αναφερόμενα στο στοιχείο iii της παρ. 50 της **Ε.2065/2022**, καθώς και το «σχέδιο απόφασης αδρανοποίησης κατάσχεσης κατά την περ. α. iii. του **άρθρου 23** του ν. **4738/2020**», που είχε επισυναφθεί ως παράρτημα στην ανωτέρω εγκύκλιο, το οποίο αντικαταστάθηκε από το σχέδιο απόφασης που επισυνάπτεται στην **Ε. 2058/2025**.

Υπολογισμός αξίας γηπέδων αθλητικών συλλόγων ή σωματείων για τη διαμόρφωση της εξωδικαστικής ρύθμισης των οφειλών τους

16) Με το **άρθρο 166** του ν. **5224/2025** (Α'142) προστέθηκε παρ. 3 στο **άρθρο 11** του ν. **4738/2020**, το οποίο ρυθμίζει τον τρόπο υπολογισμού της αξίας ακινήτων που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών, σύμφωνα με την οποία, ως αξία των γηπέδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 9 του άρθρου 7 του ν. 2725/1999 (Α’ 121) και ανήκουν σε αθλητικούς συλλόγους ή αθλητικά σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα λαμβάνεται υπόψη η μέγιστη αξία δύο εκθέσεων εκτίμησης πιστοποιημένων από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών εκτιμητών, σύμφωνα με την παρ. Γ` του άρθρου πρώτου του ν. **4152/2013**

(Α’ 107), οι οποίες έχουν εκδοθεί εντός τριών (3) μηνών πριν από την ημερομηνία της αίτησης. Για την εκπόνηση των εκθέσεων αυτών εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 4 και 5 του άρθρου 9 της υπό στοιχεία **26400 ΕΞ 2021/3.3.2021** απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, Β'865 (βλ. σχετικά την **Ο.3049/2025**).

Λοιπές νομοθετικές μεταβολές

17) Επίσης, επήλθαν οι κάτωθι μεταβολές στο νομοθετικό πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών:

α. Με το **άρθρο 42** του ν. **5024/2023** τροποποιήθηκε η **παρ. 3** του **άρθρου 21** του ν. **4738/2020**, που ορίζει τις προϋποθέσεις συναίνεσης του Δημοσίου σε πολυμερείς συμβάσεις αναδιάρθρωσης στις οποίες δεν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις των υποπερ. (i) και (ii) της περ. β’ της παρ. 2 του ίδιου άρθρου με τη διαγραφή, από τις ανωτέρω προϋποθέσεις, της λήψης σύμφωνης αιτιολογημένης γνώμης διαχειριστή αφερεγγυότητας (βλ. σχετικά την **Ο.3013/7-3-2023**).

β. Με το **άρθρο 67** του ν. **5072/2023** προστέθηκε παρ. 2 στο **άρθρο 16** του ν. **4738/2020**, που ρυθμίζει τη δυνατότητα επικαιροποίησης όλων των στοιχείων της αίτησης, σύμφωνα με την οποία «αν δεν τηρηθεί η προθεσμία της παρ. 1, ιδίως λόγω διορθώσεων στην αίτηση ή λόγω χορήγησης παρατάσεων ή αναζήτησης συμπληρωματικών εγγράφων, πριν τη χορήγηση της πρότασης αναδιάρθρωσης, τα στοιχεία οφειλών της αίτησης του οφειλέτη για την εξωδικαστική ρύθμιση των οφειλών του αντλούνται εκ νέου και η αίτηση επικαιροποιείται με τις οφειλές που ισχύουν κατά την ημερομηνία της εκ νέου άντλησης» (βλ. σχετικά την **Ο.3069/2023**).

γ. Με το **άρθρο 15** του ν. **5313/2026** τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, η παρ. 2 του άρθρου 27 του **4738/2020** (βλ. σχετικά την Ο. 3029/2026).

ΙΙ. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Επί του πεδίου εφαρμογής της εξωδικαστικής ρύθμισης

18) Από το πεδίο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού εξαιρούνται οφειλές που προκύπτουν από την επιστροφή ενίσχυσης επιστρεπτέας προκαταβολής, σύμφωνα με το άρθρο τρίτο της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α'75), η οποία κυρώθηκε με το **άρθρο 1** του ν. **4684/2020** (Α' 86), και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού κοινές αποφάσεις (Κ.Υ.Α.) των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Οι εν λόγω οφειλές καταβάλλονται αποκλειστικά σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής Κ.Υ.Α. και δεν επιτρέπεται η υπαγωγή τους σε άλλη ρύθμιση αποπληρωμής οφειλών βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης, συμφωνίας ή απόφασης διοικητικού οργάνου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εκάστοτε εφαρμοστέα Κ.Υ.Α. με την επιφύλαξη της περ. β της **παρ. 12** του **άρθρου 256** του ν. **5222/2025** (Α'134), στη ρύθμιση του οποίου ήταν δυνατή η υπαγωγή μέχρι και 31.12.2025.

19) Οι εξωδικαστικές ρυθμίσεις που χορηγούνται κατ' εφαρμογή των άρθρων 5-30 του ν. **4738/2020** και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων εμπίπτουν στην έννοια των «νομοθετικών ρυθμίσεων τμηματικής καταβολής», κατ' αντιδιαστολή προς τις μη νομοθετικές ρυθμίσεις, όπως ιδίως τις ρυθμίσεις οφειλών που διαμορφώνονται ή/και εγκρίνονται (επικυρώνονται) με απόφαση δικαστηρίου, χωρίς την οποία δεν ισχύουν έναντι του Δημοσίου, όπως π.χ. οι συμφωνίες εξυγίανσης κατ' άρθρα 31 επ. του ν. **4738/2020**.

20) Επομένως, το ποσό του συμβιβασμού που επιτυγχάνεται στο πλαίσιο εξώδικης επίλυσης φορολογικών διαφορών βάσει του **άρθρου 16** του ν. **4714/2020** (Α'148) δεν δύναται να υπαχθεί σε εξωδικαστική ρύθμιση του ν. **4738/2020**, όπως και σε καμία άλλη νομοθετική ρύθμιση τμηματικής καταβολής (βλ. παρ. 8 **άρθρου 16** ν. **4714/2020**). Το ποσό συμβιβασμού καταβάλλεται σύμφωνα με την παρ. 8 του ίδιου άρθρου.

21) Σύμφωνα με το **άρθρο 25** του ν. **4738/2020** (αναφορικά με τις πολυμερείς συμβάσεις αναδιάρθρωσης) και την παρ. 2 άρθρου 9 της Κ.Υ.Α.

υπ' αριθ. **66468 ΕΞ 2021/04.06.2021** (αναφορικά με τις διμερείς συμβάσεις), η υπαγωγή στην εξωδικαστική ρύθμιση συνεπάγεται την αυτοδίκαιη κατάργηση τυχόν υφιστάμενων προηγούμενων ρυθμίσεων για τις ίδιες οφειλές (βλ. παρ. 36 της **Ε.2065/2022**).

Παρά ταύτα, δεδομένου ότι στις διατάξεις των άρθρων 5-30 του ν. **4738/2020** δεν προβλέπεται ως υποχρεωτική η ένταξη στην εξωδικαστική ρύθμιση του συνόλου των βεβαιωμένων οφειλών του αιτούντος που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού, εφόσον ο αιτών επιθυμεί να μην υπαχθούν ορισμένες από τις οφειλές του στην εν λόγω ρύθμιση π.χ. διότι έχουν υπαχθεί σε άλλη ρύθμιση τμηματικής καταβολής, την οποία επιθυμεί να διατηρήσει, έχει τη δυνατότητα να αιτηθεί όπως οι εν λόγω οφειλές εξαιρεθούν της εξωδικαστικής ρύθμισης.

22) Διευκρινίζεται ότι, ενώ κατ' αρχήν επιδεκτικές υπαγωγής στον εξωδικαστικό μηχανισμό είναι οι ατομικές οφειλές του αιτούντος που είναι βεβαιωμένες στον Α.Φ.Μ. του (με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στον ν. **4738/2020**, βλ. ανωτέρω στην παρ. Ι.1.α), είναι, επίσης, δυνατή και η εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών της συζύγου που έχουν μεν βεβαιωθεί στον Α.Φ.Μ. του συζύγου της, αλλά αφορούν εισόδημα ή περιουσία αυτής. Οι εν λόγω οφειλές μπορεί να αφορούν φόρο εισοδήματος φορολογικών ετών έως και 2017, Φ.Μ.Α.Π., Ε.Τ.ΑΚ. Φ.Π., έκτακτη εισφορά εισοδήματος Φ.Π. ν. **3758/2009**, εισφορές και τέλος επιτηδεύματος ν. **3986/2011**, διαφορά πρόσθετου φόρου εισοδήματος Φ.Π. ν. **4446/2016**.

Προϋπόθεση για την υπαγωγή των ανωτέρω οφειλών στον εξωδικαστικό μηχανισμό είναι ο διαχωρισμός τους από συμβεβαιωμένες οφειλές του συζύγου, κατόπιν αίτησης της οφειλέτιδος στην αρμόδια Υπηρεσία.

23) Όπως έχει ήδη επισημανθεί στο κεφ. Α.2. της εγκυκλίου **Ε.2070/2024**, σε περίπτωση που για οφειλές που έχουν υπαχθεί σε εξωδικαστική ρύθμιση του ν. **4738/2020** υπάρχει εγγυητική ευθύνη τρίτων προσώπων, τα πρόσωπα αυτά εξακολουθούν να ευθύνονται μετά την εξόφληση της ρύθμισης για το

τυχόν ανεξόφλητο υπόλοιπο των οφειλών για τις οποίες έχουν παράσχει εγγύηση.

Διευκρινίζεται ότι, μετά την εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης από τον οφειλέτη, αποκλείεται η υπαγωγή του ανωτέρω υπολοίπου οφειλής του εγγυητή σε νέα εξωδικαστική ρύθμιση, με αίτηση του τελευταίου, καθώς, αφενός μεν η εν λόγω οφειλή, ως «οφειλή από συνυποχρέωση» (ως προς τον νέο αιτούντα/εγγυητή), δεν εμπίπτει στις κατηγορίες οφειλών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης, σύμφωνα με τα ήδη αναφερθέντα (βλ. στην παρ. Ι.1.α), αφετέρου δε διότι τυχόν υπαγωγή της σε ρύθμιση εξωδικαστικού μηχανισμού θα αντίκειτο στον κανόνα της παρ. α2 του **άρθρου 22** του ν. **4738/2020**, που αποκλείει την εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών που έχουν ήδη ρυθμιστεί μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού. Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω απαγόρευση αφορά τη ρύθμιση της ίδιας οφειλής από τον ίδιο ή διαφορετικό οφειλέτη (όπως προκύπτει τόσο από τη γραμματική διατύπωση της ανωτέρω διάταξης όσο και, εξ αντιδιαστολής, από την περ. 3γ του **άρθρου 7** του ν. **4738/2020**, που εισάγει εξαίρεση στην ανωτέρω απαγόρευση, ορίζοντας ότι επιτρέπεται, «κατά παρέκκλιση της υποπερ. 2 της περ. α) του άρθρου 22», νέα ρύθμιση των ίδιων οφειλών, εφόσον η αίτηση υποβάλλεται από τρίτο πρόσωπο που έχει κατά νόμο εις ολόκληρον ευθύνη γι’ αυτές και δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού).

24) Όπως προκύπτει από την περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 1 της υπ’ αριθ. **76219 ΕΞ 2021/25.06.2021** (Β'2817) Κ.Υ.Α. περί των λειτουργικών προδιαγραφών της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, κρίσιμος χρόνος για τη διαμόρφωση του περιεχομένου της σύμβασης αναδιάρθρωσης, όσον αφορά τις οφειλές που αποτελούν αντικείμενο αυτής, είναι η ημερομηνία τελευταίας άντλησης των στοιχείων κατά την επεξεργασία της αίτησης του οφειλέτη και όχι η ημερομηνία σύναψης της σύμβασης. Με την ανωτέρω διάταξη εξειδικεύονται οι νομοθετικοί ορισμοί των περ. ιδ' και ιστ' της **παρ. 1** του **άρθρου 6** του ν. **4738/2020**, κατά τις οποίες κρίσιμο χρονικό σημείο είναι η ημερομηνία υποβολής της αίτησης του άρθρου 8 του ίδιου νόμου. Για τον λόγο αυτό, ποσά που εισπράττονται κατά το χρονικό διάστημα από

την άντληση των στοιχείων των ρυθμιζόμενων οφειλών μέχρι τη σύναψη της σύμβασης και την έναρξη ισχύος αυτής δεν ασκούν επίδραση στο δοσολόγιο της ρύθμισης, αλλά λαμβάνονται υπ' όψιν για την (πρόωρη) εξόφληση αυτής.

25) Σύμφωνα με την περ β'της **παρ. 3** του **άρθρου 7** του ν. **4738/2020**, η υποβολή αίτησης για υπαγωγή στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών δεν επιτρέπεται εφόσον, μεταξύ άλλων, ο οφειλέτης έχει ήδη υποβάλει αίτηση ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου για υπαγωγή στη διαδικασία του ν. **3869/2010** (δικαστική διαδικασία ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων), εκτός εάν έχει υπάρξει έγκυρη παραίτησή του από την εν λόγω διαδικασία μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στον εξωδικαστικό μηχανισμό.

Στην έννοια της «έγκυρης παραίτησης του (αιτούντος) από τη εν λόγω διαδικασία» κατ' εφαρμογή της περ β' της **παρ. 3** του **άρθρου 7** του ν. **4738/2020**, δεν εμπίπτει μόνο η παραίτηση του αιτούντος κατά το στάδιο της εκκρεμοδικίας, πριν από την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης επί της αιτήσεως του ν. **3869/2010**, αλλά και η παραίτηση του αιτούντος από την άσκηση ενδίκων μέσων, αν έχει εκδοθεί εν τω μεταξύ απορριπτική απόφαση, εκτός αν η σχετική απόφαση έχει καταστεί αμετάκλητη κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης εξωδικαστικής ρύθμισης.

Περί χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής κατ' άρθρο 12 του Κ.Φ.Δ.

26) Όταν το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται για είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, δηλαδή για την είσπραξη απαιτήσεων του οφειλέτη κατά του (εν στενή εννοία) Δημοσίου, ως προς τις οποίες πληρούται ο όρος της αμοιβαιότητας με τις οφειλές του δικαιούχου προς το εν στενή εννοία Δημόσιο, και εάν πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις του συμψηφισμού κατ' άρθρο 75 του Κ.Ε.Δ.Ε., τότε εφαρμόζονται οι ειδικότεροι κανόνες πίστωσης του συμψηφισμού που ισχύουν για τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών (βλ. παρ. 43 και 46 της υπό

στοιχεία **Ε.2065/2022** εγκυκλίου καθώς και κάτωθι παρ. ΙΙ.3 της παρούσας).

27) Αντίθετα, στις περιπτώσεις που δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις διενέργειας συμψηφισμού, για την πίστωση του εισπραττόμενου ποσού που παρακρατείται κατά τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας, η εξωδικαστική ρύθμιση του ν. **4738/2020** αντιμετωπίζεται όπως κάθε άλλη ρύθμιση τμηματικής καταβολής και δεν προβλέπεται στο οικείο νομοθετικό/κανονιστικό πλαίσιο κατά προτεραιότητα εξόφληση των δόσεων αυτής έναντι τυχόν άλλων ρυθμίσεων που τηρεί ο οφειλέτης. Ειδικότερα, όταν το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται για:

α. είσπραξη χρημάτων από φορείς του δημοσίου τομέα (πλην Κεντρικής Διοίκησης), δηλαδή για την είσπραξη απαιτήσεων του οφειλέτη κατά τρίτων νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, ως προς τις οποίες δεν πληρούται ο όρος της αμοιβαιότητας με τις οφειλές του δικαιούχου προς το Δημόσιο - ώστε να χωρεί συμψηφισμός κατ' **άρθρο 75** του Κ.Ε.Δ.Ε.- ή

β. είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης και δεν πληρούται έστω και μία από τις προϋποθέσεις του συμψηφισμού ή

γ. μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία με τίμημα, τότε η παρακράτηση επί του εισπραττόμενου ποσού και η πίστωση αυτού γίνεται σύμφωνα με την περ. δ'του **άρθρου 23** του ν. **4738/2020** σε συνδυασμό με τα γενικώς ισχύοντα κατ' άρθρα 8 και 9, αντίστοιχα, της κατ' εξουσιοδότηση του **άρθρου 12** του Κ.Φ.Δ. υπό στοιχεία **Α.1162/2023** (Β'6129) εκδοθείσας Κοινής Απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

28) Σύμφωνα με την περ. *δ'* του **άρθρου 23** του ν. **4738/2020**, στην περίπτωση χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 12 «Αποδεικτικό ενημερότητας και βεβαίωση οφειλής» του Κ.Φ.Δ. και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων. Ειδικότερα, και σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, κατά τον καθορισμό της παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας δεν

λαμβάνονται υπόψη τυχόν οφειλές προς διαγραφή στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης.

Ομοίως, επειδή η βεβαίωση οφειλής προβλέπεται στο άρθρο 12 Κ.Φ.Δ. και κατατίθεται αντί του αποδεικτικού ενημερότητας, τυχόν προς διαγραφή οφειλές δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη χορήγησή της και δεν αναγράφονται επ' αυτής.

Σε κάθε περίπτωση, η εφαρμογή των ανωτέρω κατά τη χορήγηση βεβαίωσης οφειλής προϋποθέτει ότι τηρούνται οι όροι της εξωδικαστικής ρύθμισης και δεν συντρέχει λόγος απώλειάς της. Διαφορετικά, η χορήγηση βεβαίωσης οφειλής διενεργείται σύμφωνα με τα γενικά ισχύοντα στο άρθρο 12 Κ.Φ.Δ. και την κατ' εξουσιοδότηση αυτού υπό στοιχεία **ΠΟΛ.1275/2013** (Β'3398) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

29) Στην περίπτωση εφαρμογής της περ. γ' της **παρ. 1** του **άρθρου 25** του ν. **4611/2019** (Α'73), περί σύμμετρης ικανοποίησης των απαιτήσεων της Φορολογικής Διοίκησης και του e-ΕΦΚΑ κατά τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς διαγραφή στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών των άρθρων 5-30 του ν. **4738/2020** δεν συμπεριλαμβάνονται στο σύνολο των βεβαιωμένων ληξιπρόθεσμων οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση που αναγράφονται στο αποδεικτικό ενημερότητας ή στη βεβαίωση οφειλής για τον υπολογισμό του ποσού απόδοσης κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων.

Περί συμψηφισμού οφειλών προς διαγραφή

30) Η εφαρμογή των ειδικών κανόνων του εξωδικαστικού μηχανισμού περί συμψηφισμού (βλ. ενότητα Β στην **Ε.2070/2024**), όπως η δυνατότητα είσπραξης μέσω αυτού και οφειλών προς διαγραφή στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών των άρθρων 5-30 του ν.

4738/2020, προϋποθέτει ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του άρθρου 75 του Κ.Ε.Δ.Ε. για τη διενέργεια– κατ' αρχήν- συμψηφισμού. Επομένως, επισημαίνεται ότι δεν δύναται να διενεργηθεί συμψηφισμός απαιτήσεων έναντι του Δημοσίου με βεβαιωμένες στη Φορολογική

Διοίκηση οφειλές υπέρ τρίτων, καθώς δεν πληρούται εν προκειμένω η προϋπόθεση της αμοιβαιότητας των απαιτήσεων.

Ακολούθως, σε περίπτωση προεξόφλησης/ εξόφλησης ρύθμισης εξωδικαστικού μηχανισμού μέσω συμψηφισμού, και εφόσον, πέραν του ποσού που έχει προσδιοριστεί για την προεξόφληση/ εξόφληση, υφίσταται υπόλοιπο προς συμψηφισμό με το προς διαγραφή ποσό, θα συμψηφιστούν μόνο οι ανεξόφλητες οφειλές προς το Δημόσιο (όχι υπέρ Τρίτων) που έχουν ενταχθεί στον εξωδικαστικό μηχανισμό, έως του ύψους του προσδιορισμένου ποσού διαγραφής.

Περί της δυνατότητας παράτασης της πρώτης δόσης εξωδικαστικής ρύθμισης κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 του ν. 1284/1982

31) Οι εξωδικαστικές ρυθμίσεις που χορηγούνται κατ' εφαρμογή των άρθρων 5-30 του ν. **4738/2020** και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων, ως «νομοθετικές ρυθμίσεις», εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του **άρθρου 8** του ν. **1284/1982** (Α'114) σύμφωνα με το οποίο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως σεισμοί, πλημμύρες ή άλλες θεομηνίες, εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με αποφάσεις του να παρατείνει, μεταξύ άλλων, τις προθεσμίες καταβολής δόσεων νομοθετικών ρυθμίσεων τμηματικής καταβολής βεβαιωμένων οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση και μετά το πέρας του προγράμματος ρύθμισης. Επισημαίνεται ότι οι «νομοθετικές ρυθμίσεις», που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης, αντιδιαστέλλονται ιδίως με τις ρυθμίσεις οφειλών που διαμορφώνονται ή/και εγκρίνονται (επικυρώνονται) με απόφαση δικαστηρίου, χωρίς την οποία δεν ισχύουν έναντι του Δημοσίου, π.χ. τις δικαστικά επικυρωμένες συμφωνίες εξυγίανσης κατ' άρθρα 99 και επ. του ν.

3588/2007 (Α'153) ή 31 και επ. του ν. **4738/2020**, τις ρυθμίσεις χρεών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας του ν. **3869/2010** (Α'130) κ.λπ..

32) Περαιτέρω, η παράταση της προθεσμίας καταβολής των δόσεων ρυθμίσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του **άρθρου 8** του ν. **1284/1982** (Α'114) προϋποθέτει την έναρξη ισχύος των ρυθμίσεων αυτών, κατ' εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου που διέπει κάθε ρύθμιση. Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 5 σε συνδυασμό με την παρ. 6 του άρθρου 3 της Κ.Υ.Α.υπ' αριθ. **66468 ΕΞ 2021/04.06.2021** (Β'2484), η σύναψη της διμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης και η έναρξη ισχύος της σχετικής εξωδικαστικής ρύθμισης συντελείται με την καταβολή της πρώτης δόσης της ρύθμισης εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την αποδοχή της πρότασης αναδιάρθρωσης από τον οφειλέτη (βλ. και παρ. 34 της **Ε.2065/2022**). Αντίθετα, για την έναρξη ισχύος της πολυμερούς εξωδικαστικής ρύθμισης και την επέλευση των εννόμων συνεπειών της δεν αποτελεί προϋπόθεση η καταβολή της πρώτης δόσης (βλ. αναλυτικά στην παρ. 29 της **Ε.2065/2022**).

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης διμερούς εξωδικαστικής ρύθμισης του ν. **4738/2020** δεν παρατείνεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του **άρθρου 8** του ν. **1284/1982**.

Περί της χορήγησης απόφασης αδρανοποίησης κατασχέσεων στα χέρια τρίτου

33) Για τη συνδρομή της υπό στοιχείο β' προϋπόθεσης της υποπερ. iii της περ. α' του **άρθρου 23** του ν. **4738/2020**, απαιτείται η εξόφληση ή νόμιμη τακτοποίηση των οφειλών που δεν υπάγονται στη σύμβαση εξωδικαστικής ρύθμισης του ν. **4738/2020**, χωρίς να γίνεται περαιτέρω διάκριση αν οι λοιπές οφειλές του αιτούντος την αδρανοποίηση είναι βεβαιωμένες στον Α.Φ.Μ. του ή σε άλλον Α.Φ.Μ., αν δηλαδή για τις οφειλές αυτές ευθύνεται ως μοναδικός οφειλέτης ή ως εις ολόκληρον ευθυνόμενος με άλλα πρόσωπα (οφειλές από συνυπευθυνότητα εκ του νόμου σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην παρ. Ι.1.α. της παρούσας).

34) Σε περίπτωση ύπαρξης συνοφειλετών για τις οφειλές που ρυθμίζονται με τη σύμβαση αναδιάρθρωσης, κάθε συνοφειλέτης δύναται να αιτηθεί την αδρανοποίηση των κατασχέσεων που έχουν επιβληθεί σε βάρος του, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της υποπερ. iii της περ. α' του **άρθρου 23** του ν. **4738/2020**.

35) Επισημαίνεται ότι σε αντίθεση με την προϋπόθεση της εξόφλησης τουλάχιστον της πρώτης δόσης της ρύθμισης δυνάμει της σύμβασης αναδιάρθρωσης και της μη ύπαρξης ληξιπρόθεσμων δόσεων αυτής, η συνδρομή της οποίας αφορά στην τήρηση της ρύθμισης και ενεργεί αντικειμενικά υπέρ όλων των συνοφειλετών εκ του νόμου σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην παρ. Ι.1.α., οι λοιπές δύο προϋποθέσεις για την αδρανοποίηση κατασχέσεων, ήτοι της ρύθμισης των λοιπών οφειλών του αιτούντος και της υποβολής των προβλεπόμενων δηλώσεων, οι οποίες δεν αφορούν στην τήρηση της ρύθμισης αλλά στη φορολογική εικόνα του εκάστοτε αιτούντος την αδρανοποίηση, εξετάζονται μόνο στο πρόσωπο του αιτούντος. Κατ' επέκταση των ανωτέρω αναφέρονται οι εξής συνήθεις περιπτώσεις:

α. Η έκδοση απόφασης αδρανοποίησης για κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί σε βάρος του πρωτοφειλέτη δεν συνεπάγεται, άνευ ετέρου, την έκδοση απόφασης αδρανοποίησης και για το πρόσωπο συνοφειλέτη.

β. Σε περίπτωση κατάσχεσης σε βάρος φυσικού προσώπου συνυπεύθυνου για οφειλές του νομικού προσώπου, που έχουν υπαχθεί σε σύμβαση αναδιάρθρωσης, ο έλεγχος των προϋποθέσεων της ρύθμισης των εκτός σύμβασης οφειλών και υποβολής των προβλεπόμενων δηλώσεων διενεργείται στο πρόσωπο του αιτούντος την αδρανοποίηση φυσικού προσώπου.

γ. Αν φυσικό πρόσωπο συνυπεύθυνο σε οφειλές υπό εκκαθάριση νομικού προσώπου έχει υπαγάγει σε σύμβαση αναδιάρθρωσης τις οφειλές του από εκ του νόμου συνυπευθυνότητα, το υπό εκκαθάριση νομικό πρόσωπο

δύναται μέσω του εκκαθαριστή του να αιτηθεί την αδρανοποίηση των κατασχέσεων που έχουν επιβληθεί σε βάρος του.

36) Δοθέντος ότι η απόφαση αδρανοποίησης των κατασχέσεων εκδίδεται ανεξάρτητα από το εάν οι κατασχέσεις επιβλήθηκαν για υπαγόμενες ή μη στη σύμβαση οφειλές –χωρίς να γίνεται διάκριση στον νόμο μεταξύ οφειλών που είχαν βεβαιωθεί πριν από τη σύναψη της σύμβασης αναδιάρθρωσης και μεταγενέστερων οφειλών, η αδρανοποίηση μπορεί να αφορά και σε κατασχετήρια που εκδόθηκαν μετά την έναρξη ισχύος της σύμβασης αναδιάρθρωσης και αφορούν σε νέες (μεταγενέστερες της σύμβασης) οφειλές.

Εμπράγματες εξασφαλίσεις υπέρ του Δημοσίου

37) Με την κατάρτιση της σύμβασης εξωδικαστικού μηχανισμού, οι εμπράγματες εξασφαλίσεις (υποθήκη) υπέρ του Δημοσίου διατηρούνται εξασφαλίζοντας στο ακέραιο τις απαιτήσεις του Δημοσίου, όπως αυτές διαμορφώνονται με τη σύμβαση, μέχρι την ολοσχερή εξόφληση.

38) Περαιτέρω, στις διμερείς ρυθμίσεις εξωδικαστικού μηχανισμού, το Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα, σύμφωνα με την περ. β'της παρ. 4 του άρθρου 9 της σχετικής υπ’ αριθ. **66468 ΕΞ 2021/04.06.2021** ΚΥΑ, και μετά την επίτευξη της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών, να εγγράφει υποθήκες σε περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, εφόσον η οφειλή του δεν είναι ασφαλισμένη. Αντίθετα, τέτοια ειδική πρόβλεψη δεν περιλαμβάνεται στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις πολυμερείς συμβάσεις. Ως εκ τούτου, για την εγγραφή υποθήκης κατά το χρονικό διάστημα ισχύος πολυμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης, προς εξασφάλιση οφειλών που ρυθμίζονται με τη σύμβαση και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κ.Φ.Δ., πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στις γενικές διατάξεις των παρ. 1 και 4 του άρθρου 45 και του άρθρου 48 του Κ.Φ.Δ. και για οφειλές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κ.Ε.Δ.Ε. εφαρμόζεται το άρθρο 8 αυτού.

Ως προς την υποχρέωση (ή μη) υποβολής αίτησης ποινικής δίωξης κατ' άρθρο 25 ν. 1882/1990

39) Σύμφωνα με την **παρ. 5** του **άρθρου 25** του ν. **1882/1990** (Α'43), όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το **άρθρο 227** του ν. **5193/2025** (Α'56), η υπαγωγή του συνόλου των ληξιπρόθεσμων οφειλών σε ρύθμιση καταβολής ή σε αναστολή είσπραξης συνεπάγεται την υποχρέωση παράλειψης υποβολής αίτησης ποινικής δίωξης εκ μέρους της Φορολογικής Διοίκησης για το αδίκημα της μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους (σχετικά με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις βλ. την εγκύκλιο **Ε.2055/2025**).

40) Όπως επισημάνθηκε στην παρ. 28 της **Ε. 2065/2022**, κατά τη διάρκεια ισχύος της αναστολής του **άρθρου 18** του ν. **4738/2020** ή του άρθρου 6 της Κ.Υ.Α. υπ' αριθ. **66468 ΕΞ 2021/04.06.2021** (δηλαδή της αναστολής λήψης αναγκαστικών μέτρων και συνέχισης της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης λόγω οριστικής υποβολής αίτησης για υπαγωγή στον εξωδικαστικό μηχανισμό), οι οφειλές για τις οποίες ζητείται η εξωδικαστική ρύθμιση δεν τελούν σε αναστολή είσπραξης και δεν είναι τακτοποιημένες κατά νόμιμο τρόπο.

41) Επομένως, κατά τη διάρκεια της αναστολής του **άρθρου 18** του ν. **4738/2020** ή του άρθρου 6 της Κ.Υ.Α. υπ' αριθ. **66468 ΕΞ 2021/04.06.2021**, αν και αναστέλλεται η ποινική δίωξη δυνάμει των ανωτέρω ειδικών διατάξεων, οι Υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης οφείλουν να αποστέλλουν στον αρμόδιο Εισαγγελέα αμελλητί τις αιτήσεις ποινικής δίωξης για το αδίκημα της μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο, δεδομένου ότι οι οφειλές για τις οποίες ζητείται η εξωδικαστική ρύθμιση αφενός δεν έχουν ακόμη υπαχθεί στην εξωδικαστική ρύθμιση και αφετέρου δεν τελούν σε αναστολή είσπραξης.

Με την υπαγωγή, ωστόσο, των οφειλών στην εξωδικαστική ρύθμιση σύμφωνα με την περ. β' της **παρ. 5** του **άρθρου 25** του ν. **1882/1990** και την **Ε.2055/2025**, η Φορολογική Διοίκηση οφείλει να απέχει από την υποβολή

αίτησης ποινικής δίωξης.

Σχετικά με τους λόγους απώλειας/ανατροπής της εξωδικαστικής ρύθμισης

42) Μεταξύ των λόγων καταγγελίας από το Δημόσιο μιας πολυμερούς σύμβασης ή αυτοδίκαιης ανατροπής μιας διμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών προς το Δημόσιο είναι και η παράλειψη του οφειλέτη να εξοφλήσει ή να τακτοποιήσει με νόμιμο τρόπο, με αναστολή είσπραξης ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής, βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης ή προσωρινής διαταγής, τις οφειλές του που δεν υπάγονται/ρυθμίζονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης, εντός 90 ημερών από την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης (η οποία, στις πολυμερείς συμβάσεις, ταυτίζεται με την ημερομηνία έναρξης ισχύος της ρύθμισης βλ. **Ε.2065/2022**, παρ. 29), ή, προκειμένου για οφειλές που κατέστησαν ληξιπρόθεσμες μετά τη σύναψη της σύμβασης, εντός 60 ημερών από τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους (βλ. αναλυτικά στην **Ε.2065/2022**, παρ. 55, περ στ' και παρ. 62, περ. γ').

43) Σχετικά με τον ανωτέρω λόγο ανατροπής της εξωδικαστικής ρύθμισης διευκρινίζονται τα εξής:

α. Σε περίπτωση που οι λοιπές οφειλές, δηλαδή οι οφειλές που δεν υπάγονται/ ρυθμίζονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης, ρυθμιστούν βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης ή προσωρινής διαταγής εντός των οριζόμενων προθεσμιών και η ρύθμιση απολεσθεί, η προαναφερθείσα απώλεια της ρύθμισης συνιστά λόγο άμεσης (ήτοι από την ημερομηνία απώλειας) καταγγελίας από το Δημόσιο της πολυμερούς σύμβασης ή αντίστοιχα επιφέρει την αυτοδίκαιη ανατροπή της διμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών προς το Δημόσιο.

Αντίστοιχα, οφειλές που δεν υπάγονται/ ρυθμίζονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης, αλλά έχουν τεθεί σε αναστολή είσπραξης με οποιονδήποτε τρόπο, πρέπει πριν από τη λήξη ισχύος της χορηγηθείσας αναστολής

είσπραξης να υπαχθούν σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής. Σε διαφορετική περίπτωση, με τη λήξη της χορηγηθείσας αναστολής συντρέχει λόγος άμεσης καταγγελίας από το Δημόσιο της πολυμερούς σύμβασης ή αντίστοιχα επέρχεται αυτοδίκαιη ανατροπή της διμερούς σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών προς το Δημόσιο.

β. Ως ημερομηνία λήξης της νόμιμης προθεσμίας καταβολής των εκτός εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών, προκειμένου να τηρηθεί από τον οφειλέτη η προβλεπόμενη προθεσμία για τη νόμιμη τακτοποίηση αυτών και να αποφευχθεί η καταγγελία/ανατροπή της ρύθμισης, νοείται η ημερομηνία κατά την οποία η οφειλή, για την οποία έχει ήδη εκδοθεί/ αποκτηθεί νόμιμος τίτλος είσπραξης, καθίσταται πληρωτέα από τον οφειλέτη. Η ανωτέρω ημερομηνία δεν συνδέεται απαραιτήτως με την αφετηρία υπολογισμού τόκων εκπρόθεσμης καταβολής, δεδομένου ότι η τελευταία σε ορισμένες περιπτώσεις προηγείται της έκδοσης του νόμιμου τίτλου είσπραξης, δηλαδή της «βεβαίωσης» της οφειλής (π.χ. σε περίπτωση εκπρόθεσμης δήλωσης ή εκτιμώμενου, διορθωτικού ή ενδιάμεσου προσδιορισμού του φόρου βλ. παρ. 1 άρθρου 52 του Κ.Φ.Δ.).

44) Διευκρινίζεται ότι ο θάνατος του οφειλέτη, ο οποίος συμβλήθηκε στη σύμβαση αναδιάρθρωσης του ν. **4738/2020** δεν αποτελεί λόγο απώλειας/ ανατροπής της εξωδικαστικής ρύθμισης, εκτός βέβαια αν, εξαιτίας του θανάτου, λάβει χώρα κάποιος από τους λόγους ανατροπής/απώλειας της ρύθμισης που ορίζονται στο οικείο θεσμικό πλαίσιο (βλ. παρ. 54-60 και 62-64 της **Ε.2065/2022**). Μετά τον θάνατο του συμβληθέντος οφειλέτη, στη θέση του υπεισέρχονται οι κληρονόμοι του, κατά τον λόγο της κληρονομικής μερίδας τους.

45) Σημειώνεται ότι η συνέχιση της εξωδικαστικής ρύθμισης στο πρόσωπο του κληρονόμου/των κληρονόμων του οφειλέτη βασίζεται στην έννοια της κληρονομικής διαδοχής, ως καθολικής διαδοχής (ΑΚ 1710) και είναι συμβατή με τον κανόνα της υποπερ. 2 της περ. α' του **άρθρου 22** του ν. **4738/2020**, που αποκλείει την εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών που έχουν ήδη ρυθμιστεί μέσω εξωδικαστικού μηχανισμού, καθώς, σε διαφορετική

περίπτωση, δηλαδή σε περίπτωση ανατροπής της σύμβασης λόγω θανάτου του συμβληθέντος οφειλέτη, οι κληρονόμοι θα στερούνταν χωρίς υπαιτιότητά τους τη δυνατότητα εκ νέου υπαγωγής των ίδιων οφειλών σε εξωδικαστική ρύθμιση του ν. **4738/2020**, κατ' εφαρμογή του ανωτέρω κανόνα.

Περί εξόφλησης της εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών

46) Μετά τη συνολική αποπληρωμή των δόσεων της εξωδικαστικής ρύθμισης, επέρχονται, τόσο ως προς τον αιτούντα όσο και ως προς τα πρόσωπα που ευθύνονται αλληλεγγύως για τις οφειλές που υπήχθησαν στη ρύθμιση, οι συνέπειες τήρησης και ολοκλήρωσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με την **παρ. 1** του **άρθρου 26** του ν. **4738/2020** (που εφαρμόζεται αναλογικά και στις διμερείς ρυθμίσεις), δηλαδή η απόσβεση του υπολοίπου των οφειλών που είχαν υπαχθεί στην εξωδικαστική ρύθμιση. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση ολικής προεξόφλησης της εξωδικαστικής ρύθμισης.

47) Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, προϋπόθεση για την απόσβεση (και διαγραφή) του υπολοίπου των οφειλών που έχουν υπαχθεί σε εξωδικαστική ρύθμιση είναι η συνολική εξόφληση (ή προεξόφληση) της ρύθμισης. Επομένως, στην περίπτωση που το αλληλεγγύως ευθυνόμενο πρόσωπο ευθύνεται για τμήμα μόνο των οφειλών που έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση, η εξόφληση των οφειλών συνυπευθυνότητάς του (προκειμένου να του χορηγηθεί π.χ. αποδεικτικό ενημερότητας χωρίς όρο παρακράτησης) δεν συνεπάγεται για το πρόσωπο αυτό οποιοδήποτε ευεργέτημα διαγραφής.

Ο Διοικητής ΑΑΔΕ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ